

‘Ο ΝΟΥΜΑΣ,,
ΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιά την Ἑλλάδα θρ. 10.—Γιά τὸ Ἑπταγενές
θρ. χρ. 10.

20 λεφτά το φύλλο λεφτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στα κινόσκια της Ηλιατείας Συντάγματος, 'Ομόνοιας, 'Εθν. Τραπέζης' Υπ. Οικονομιών, Σταθμού Τροχιδρομού, ('Οδοντιμαρτιρίου), Βουλής. Σταθμού υπόγειου Σιδηροδρόμου ('Ομόνοι). Στο καπνοπωλείο Μανωλακάκη (Ηλιατεία Στουγνιά), 'Εξαρχεία, στα ριβάτιπωλεία «Ειτίας» Γ. Κιλάδρου και Σακέτου (όδος Σταδίου, αντικρύ στη Βουλή). Στό Βόδο βιβλιοπωλείο Χρυσόπουλου.

*Ἡ συντρομὴ πλεονέκται μπροστά κ' εἶναι ἐνὸς
χρόνου παντα.*

ПАРАГРАФАКІА

*Ο κ. Μεσαχέροις καὶ οἱ διαποτέστατοι — Οἱ δημοτικοὶ στάδες καὶ τὸ ἄρθρο τοῦ Α. Νιέλον — ‘Ορισμός; τῆς Μιχτῆς; — Μία θλίψη καὶ ἔνα σύνοικα.

ΝΑ ΜΙΛΗΣΟΥΜΕ αεβαρά. Δυλούμαστε πατάκαρδα μὲ τὰ πρωκτοκαρώματα τοῦ „Messenger δ' Αθηένεω ποὺ τοῦ βάλθης σώνει καὶ καὶ τά... πάφει τὸν Ψυχάρη ἀπὸ τῆ θέση του!“ Όσο φραγκολεπταίνει κόψιλο κι ἄν εἴηται δικαίως. Messenger, βγαίνει ὅμως στήρ „Αθήνα, καὶ γράφεται ἀπὸ Ρωμιό καὶ διαβάζεται ἀπὸ ξένους· εἰ Ρωμιοὶ ιουπό γειτεύουνται μὲ δυο γράφει, καὶ μαζὶ μὲ πλεῖστοῖς καὶ τῷ „Εθνας μας, ἄν παραδεξογραφεῖται πῶς εἰ ξένοι δὲν εἴναι κιδοκυθοκέφαλοι καὶ νιάθουν δικαίως.

Ο κ. Μεσαζέης καταπιάστηκε νὰ πει σε τοὺς Φραγ-
τέκους πῶς ή γλώσσα ποὺ γράφει δὲ Ψυχάρης καὶ ποὺ δι-
δάσκει στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Παρισιοῦ δὲ νείναι Ρω-
μαλίκη. Καὶ γὰρ κάνει τοὺς πειστεῖ, τοὺς σεβόμενούς τις φω-
τεινότατες γνάμες τῶν διαπεριστάτων ο. κ. **Κυριακούλη**,
Μαυρομάχη, **Κ. Καραπάνου**, **Άγε Ζεγοραΐδη**, **Α. Βλάχου**,
Γ. Μιστριώτη, **Κ. Μητραπόντεν** καὶ τούτα καρδιά. Καὶ
οἱ διαπεριστάτοι ἀπεφήναντο, χωρὶς νὰ νεγκαλοῦν κα-
θόλιον, πῶς ή γλώσσα τοῦ Ψυχάρη δὲ μιλήθηκε ποτὲ καὶ δὲ
μιλεῖται εὐδήλιον τὰς Ἑλληνικὰς γλώσσας τῆς «Ανατολῆς» !!

Οι διαπολέστατοι ήσον μίλησαν. Καὶ γὰρ νῦν διαπολέστατοι ήσον ἐπρεπε τὸ μιλήσοντι. "Ἄμεινον τὸν αἰλιώτικον, ἀλλιώτικον θάτανε καὶ τὸ" Ἐδρος μας σύμμεσα κι οὐ ἀφεντικά τους βέβαια δὲ θὰ μπορούσαντο καὶ ποζαίγουντες γὰρ διαπολέστατοι. Νῦν δοῦμε τώρα τὸ θὰ ποδή καὶ οἱ ξένοι ποὺ θὰ διαβάσουν τὶς χοντροφυετικὲς τους καὶ ποὺ ξέρουν ποὺν καλλιπάτες η γλώσσα ποὺ διδάσκει καὶ γράφει δι Ψυχάρης μιλέται δὲ δίους τοὺς Ρωμιοὺς γιατ' εἴναι η φυσική τους, η μὲν η γλώσσα τους. Οι ξένοι θὰ γελάσουν κι άχι μόνο θὰ γελάσουντες ἀλλὰ καὶ θὰ ανιληριστοῦν πάς μὲ τὸ ἐπίθετο Grec δὲν ἄξει πιὰ νὰ χαραχτηῇσαν δποιον πλέβει στὰ χαρτιά, μὰ κάθε διαπολέστατο, εἶτε Ρωμιό, εἶτε Φραγκέζο, εἶτε Κινέζο, ποὺ λέει ψήρατα. Grec λοιπὸ δως κι δημόπος θάναι δι κάθε ἐπίσημος φεύγεις, καὶ τὸ καινούργιον αὐτὸν παράσημο θάναι τὸ χρωστήμα στὸν κ. Μεσαζέρη.

ΑΔΙΚΑ, θυρρεύει, μακλύνει τούς έγχυτικιστάδες ό.χ.
Α. Νέλεις στὸ ἔθρο του «Στοὺς δημοτικιστὰς» πώς μόνο
τῇ γλώσσα βλέποιν καὶ γί' αὐτήνε μουνέχαι ἄγωνίζουνται.
Κάλει ἀλλο. Τὸ ἐναντίο, οἱ ὅριζοντας τῷ δημοτικιστάδιονε
εἶναι πλατύς, πλατύτατος, κλεινοντας μέσα του ὅπλα τὰ με-
γάλα ζητήματα ποὺ συνεδένουνται μὲ τὸν ἔθνικὸν ξαν-
γενῆμό, κι ἡ θυμωτάνα, γράροντας τὸ ἔθρο του, τὸ «Τα-
ξίδι», τόσα ἀλλα βιβλία, ἀκόμα καὶ τούς τόμους τοῦ «Νου-
μᾶ», θάβλεπε πώς πολιτικά, κοινωνικά κ' ἐθνικά ζητήμα-
τα παρουσιάζουνται στὸν ἄγρια μας ἀδερφωμένα μὲ τὸ
γλωσσικὸν ζήτημα, τὴν πρώτη καὶ σπουδιότερη ἀφορμή τοῦ
γενικοῦ κακοῦ.

Δέν πολεμήσαμε, κανώς φωνάζεται, ποτὲ τὸ ἐργατικὸ
ζῆτημα, ἀλλὰ πολεμήσαμε τὸ Φιρδουσικὸ ζῆτημα, γιατὶ
βλέπουμε πώς δύες οἱ ἐργατικὲς ταρχὴς γενόντουσαν πέρσι
εἰς δύν Πειραιᾶ γιὰ νὰ πάρει, ἀδιάντροπη δημοκοπάντες, ὁ
Φαρδούλης μιὰ κάτια θέσῃ στὴν Λιμενικὴ ἐπιτροπή, ὅπως
θηρροῦμε καὶ τὴν πῆρε. Φίτο ποὺ τὸ ἐργατικὸ ζῆτημα στὸν
Πειραιᾶ ξέσπασε χωρὶς Φαρδούλη καὶ μὲ δύλα τὰ δίκια τῶν
ἐργατῶν, δὲν τὸ γυπτήσαμε ἀλλὰ τὸ ἐναντίο τὸ περακο-
λυσθεῦμε μὲ μεγάλη συμπάντεια καὶ προσοχή.

Ἐγει δίκιο, μεγάλο δίκιο, ὁ στοχχετικὸς συνεργός της μας. Τοὺς ἄργατος, τὸ λαό, πρέπει νάγκαλιάσουν οἱ δικαιοτικοὶ στάδες, κόμμα λατιὸν νὰ θεμελιώσουν, γιὰ νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα. Μὰ γιὰ νὰ γίνει αὐτὸ γρειά, ετσι καθημερνὴ φρεμέριδα, ποὺ νὰ μείζησῃ ἀπομείξας στὸ λαό, νὰν τοῦ διεῖδῃ τὴν ἀλγύθειαν, νὰν τοῦ ἀνοίξει τὰ μάταια, νὰν τοὺς σωφροτοῦσι τόσο, ποὺ ἂν καμιὰ φρά τολμήσῃ κανένας Μιστριώτης νὰν τοῦ πῆγε πῶς εἰ Δημοτικοὶ στάδες είναι πρεδότες, οἱ λαὸς κύντος νάνει σὲ θέρη νὰν τοῦ βιολώσει μὲ πηλὸ τὸ στόμα καὶ νὰν τοῦ πεῖ ειρηδότης είσαι σὺ ποὺ θέλεις τὸ ξένος στραβός γιὰ νὰ καπηλεύεσαι τὴν στραβομάχη του».

Για τὸ ζῆτρυν κύντο δὲ μιλήσουμε κι ἄλλοτε, καὶ πιὸ πλατιό, γιγάντες τοι χρειάζεται για νάπλωνη περσότερο δ' ἀγύνας καὶ νὰ μᾶς σώσει τὰ νίκην εὐπνοούσατεσ.

ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ στήν «Ἐστίας τοῦ περιχωρέου Σχέ-
ξάτου (σελ. 2, στήλ. 4) τὸ ἀκόλουθο συζητεῖ περιγραφών:

«Πη γλώσσα τῶν διττηγμάτων εἶναι ἀρκετά ἐπιτυχή,
χωρὶς μαλλιέσιμους καὶ Ψυχοτύπους, προσεγγίζουσα εἰς
τὴν καθηματικούμενην [καθηματικήμενη εἶναι τὸ σωτῆ], μὲ
λαφράν τὰ λινά πρὸς τὴν καθημερινούσαν».

Σάς παρακαλοῦμε, γριστιανοί, νὰ μᾶς κεῖτε ποιά εἶναι ή γλώσσα αὐτή που προσεγγίζει σὲ μιὰ γλώσσα κι ἀπλώνει τὰ γέρια της σὲ ἄλλη, που χρίμεται δηλ., στὸν ἀέρα χωρίς να πιάνεται ἀπὸ πουθενά.

“Αν εἶναι αὐτή ή μιχτή πρέπει νὰν τὸ μολυγήσουμε πώς ωραιότερες κι ἀληθινώτερες δρισμὸς δὲν μποροῦσε νὰν τῆς δεῖται. Τὰ συγχρήματα μου στὸν κ. Ἀντέρεξ τῆς «Εστίας» ή στὸν κ. Hessari (μὲ τὰ h πολὺ δύο) που τοὺς μαστίρεψε τὸν περιστοιχὸ δύσιον.

Ο ΦΙΔΙΟΣ ποδ μάς; έστειλε τις λίγες όφραδες του περχμένου φύλλου για τὸν «Αρχιτέκτων Μάρθο», μης γι' αρει και τάξιδευτα, παρακαλώντας μας ναν τὰ ρήξουμε σε καμιά γνωνά του φύλλου μας. «Ότα γράζοντας γι' Αθηναίους δημοσιογγάρους τοὺς ἀποκαλεῖς μὲ μελοζαχχρέις λόγιγις αοὶ προσφλεῖς συνάδελφοι: τεῦ Τύπους κι ὅταν ὄλους, κι αὐτοὺς ἀκόμη ποὺ σὲ βρίζουν, τοὺς λές ἀγαπητοὺς φίλους, νάν τέγεις για σίγουρο πώς καὶ τὸ ἀνιτητότερο ἔργο νάνειβάσεις στὴ σκηνῇ δὲ θὰ σαῦ δώσουνε ΜΙΑ θλίψη, οὔτε δυδλύπες. «Οποιος δουλεύει μ' αὐτὸν τὸ σφράγιστηρα μπορεῖ νὰ πει χανείς πώς καλλιεργεῖ τὸ ἔθαφος γιὰ τὴ μελλούμενη ἐπιτυχία του καὶ γιὰ τὶς εὐκολες δημοσιογραφικές ἐάρνες». Ο εἶλος μας μπορεῖ νάγει κι ἀδικο.

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟ

(Deroulède)

«Καλὴ γερόντισσα, μὰ τί κάνεις ;
«Ἐδῶ ναι πρώτης δίχως φωτιά.
«Ἔται τοῦ κάκου, αὐτὸν λέω, μὰ χάνεις
τὰ κούνισσοντα σου, τὶ εἴσαι φιωχιά.
«Στέγνωσα τώρα, αβύσσ' τα, τὰ ζεῖς.»
Μὰ ἀφτὴν ὡς ἀκούσαι μηδὲ γυρίζει,
οὕχνει τὰ ἔντα, τὰ συνταβλίζει.
«Κάτσε, στρατιώτη, νὰ ζεσταθεῖς.»

«Δὲν ἔχω πεῖται πιὰ, ψυχομάρνα.
«Βάστα τ' ὀρνίδι σου, τὸ κρασί.
«Ἐγώ, μὲν χρότασε ή κονουμάρνα
«ποὺ μέσα στ' ὅστρο μου βρῆκα σακκί.
«Δὲν πᾶν σ' ἐμένα τέτια φαγιά..»
Μὰ ἀφτὴ τὴν πλώσκα σιμά του βάζει,
παίρνει ἀλλ' τ' ὀρνίδι καὶ τοῦ μοιράζει.
«Νὰ φᾶς, στρατιώτη, μισή μπονκιά..»

«Κυροῦλα, στάσου ! τί εἰν^τ τοῦτα πάλι; «Γιὰ πιὸν τὸ σιρῶμα τὸ μαλακό ; «Μὲ τὸν ἀγκώνα, γιὰ προσκ^φάλι «τὸ σιρώνω στ' ἄχερα ἀπάνου ἐρώ. «Κάτσε πιὰ τώρα, όντα κουραστεῖς.» Μὰ τῆς γριούλ σ τ' ἀφτὶ δὲ δρώνει, παρὰ ἀντρομίδα φέρεται καὶ σιρώνει. «Πέσε, σιρατιώτη, νὰ κοιμηθεῖς.»

«Κυρά, παγαίνω, μὲ τὴν ἐφηή σου !
«Μὰ σὰ νὰ βάσητε τὸ σακκί...
«Τί μοῦ τὸ φόριτσες, στὴν ψυχή σου,
«μὲ τὴν κουλλούρα και τὸ τυρί ;
«Ἐδῶ σιμά 'ναι και τὸ χωριό».
Μὰ ἀπ' τὴν καρδιά της ἀφιή στενάζει
κ' ἔρα ἀπ' τὰ μάτια της δάκρυ στάζει.
«Ἐχω στρατιώτη παιδί κι' ἔγω.»

ΛΕΚΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

"Ιτανε καλοκαιρί πού δέ κόσμος τιέχει στὰ χωριά γιαδάλλαγή άγύρη, ὅταν δὲ Γέρο-Κώστας καθούνταν μὲ τὴ γυναικά του, καὶ συλλαγῆσύντανταν τὸν κάμουν μὲ τὰ παιδιά τους. "Ιτανε διὸ ἀγύρια καὶ τρίχα κορίτζικ, καὶ τὸ μικρότερο ἀπ' ἄφτα κόντεβε νέγένη δεκαοχτὼ χρονῶ. "Ιτανε ποὺ λές καὶ τὰ τρίχα τῆς παντρίσες. Ή μεγάλη μάλιστα εἶχε περάσει καὶ τὸ τριαντάρι. Μποροῦσε νά τὰ εἴχανε δόλη παντρεμένης ὡς τώρες, ἀλλὰ τὸ κακὸ ήταν πού δὲν ηθελαν εἰ γονιερά νά γιλάσσουνε ἀρκδή. Τὴ μεσιή μάλιστα πολλοί τὴ γύρεψαν, ἀλλὰ πάντα βοήσκανε ντασιδάρι μπροστά τους, καὶ τὸν θερέαρι αὐτὸν ἤτανε ἡ ἀρκδή. Πότες φορές αὐτὴν ἡ ἀρκδή κατάστρεψε δόλοιληρες οχυρίδες σὲ μῆς τους Ρωμαίους, αὐτὸν δικαίησε τὸ ξέρει. Καθούνταν λοιπὸν δέ γέρο Κώστας πού τὸν πήραν καὶ τὰ χρόνια, καὶ σκρητσύνταν μὲ τὴ γυναικά του, τὸ θάλητρο μὲ τὰ παιδιά τους δταν ἀργτὶ σρχλίζουν τὰ μάτια τους. Η δουλειά του ἤτανε, δέσκαλος στὸ γωριό του, ὅπου τὸ σκολεῖο τὸ διατηροῦντες ἡ ἐκκλησία ἀπ' τὸ δίσκο πούργαζε κάθε Κυριακή, καὶ πλέρωνε τὸ δέσκαλο, τριακόσια γρόσια τὸ μήνα, κι" εφτά μὲ δυσκολία μεγάλη. Ήταν δέ γέρο Κώστας ταίγαρζουνταν μὲ τὸ λαδί του. Ἀπὸ τυχερὰ μόνο τὴ λαρυρή μερικοὶ ἀπ' τοὺς γονιούς τῶν παιδιῶν, τὸν ἔστελναν κανίνα μετζητεῖ καὶ μερικά τζουρέχια. Αὐτὸν ἵτανε τὸ μόνο ἔξοδο τους γιὰ τὴν Ἐκπαιδεύη τῶν παιδιῶν τους. Τὰ κακημένα τὰ κορίτζικ βγαζάνε τὰ μάτια τους στὴν Εένη δουλειά. "Ηέσραν, πω, νά παντρερτεῦν δὲν εἴγανε ἐλπίδη γιατὶ τοὺς ἔλειπε δὲ πατές; Ἀρτὸν τὸ πήραντες ἀπόρχωση καὶ καθούνταν μεταξύ τους ἔκει ποὺ δούλεψαν, καὶ συνητούσκανε τὴ Οίση τους.

"Εβλεπαν τοὺς γονιός τους; πού ἔλυναν στὰ πόδια, καὶ προσπαθοῦσαν νὰ τοὺς παρηγορήσουν. Έκείνες τὶς ἡμέρας ἤρθ' ἕπε τὴν Πολ.η ἐνα παλλακάρι καλῆς φυμάλιας, ποῦταν συμμαθήτης πρὸ χρόνικ μ' ἔνα ἀπ' τ' ἄγροια τοῦ γέρο Κώστα, καὶ πῆγε καὶ τοὺς ἔλαιρε βίζετα. Εἶχε πάγιες ἑκεὶ στὸν κακόρι τοῦ τρύγου, ὅντας κατασκευαστὴς χρειῶν, καὶ σκόπεψε νὰ καθίσῃ κάμπτοσο στὸ χωρίδ. Άρετε πολὺ σὲ ἡ φυμάλια τοῦ δάσκαλου, γιατὶ ἀν καὶ φτωχός είναι δώσει δύως καὶ ἀναθρηφή στὰ παιδιά του. Τὰ εἶχε στεῖλει ὅλα στὴν Πολη, τ' ἀργά, αὐτὴ Μεγάλη Σολὴ τοῦ Γέννους, καὶ τὰ καρίτζια στὸ Ζαπετο, ώστε ἥτανε τὸ μόνο σπίτι στὸ χωρίδ ποὺ συνειθίζει, καὶ πήγαινε καθεὶς μέρχ. "Υστερ' ἀπὸ κάμπτοσο καρί, φάτησε τὸ δάσκαλο, ἀν εἰναι μὲ τὴν συγκαταθεσή του νὰ ζητήσῃ μιᾶς ἀπ'" τὶς κόρες του, γιατὶ τέσσαλε στὸ νοῦ του νὰ παντρεστῇ, κι' αὐτὸ ητανε κ' ἡ ἐπιθυμία τῶν γονιῶν του, νὰ βρῆ κορίτζια νοικοκερεμένα, κι' ἐξ μὴν ἔχῃ καὶ λεφτό. Ο κακομαίσης δὲ κύριος Κώστας, ὅταν ἀκούσει αὐτὰ, δὲν μπορεῖσε νὰ πιστεύῃ τ' αὐτειά του, τὸ θάρεψε τόσο παραξενό πράμμα, ἐνας γιός τέτοιας φυμάλιας, ποὺ ὅλοι ξέρνει στὴν